

A portrait of Niek Bootsma, a man with grey hair wearing a dark suit jacket over a white shirt. He is positioned in the foreground, looking slightly to the right. The background is a reproduction of the painting 'Oleander Tree' by Vincent van Gogh, featuring a dark, gnarled tree trunk against a swirling, textured sky in shades of blue and yellow.

Niek Bootsma

in actie

Leestijd > ●●●○○

ICT moet veel meer
weten wat er speelt op
onderwijskundig gebied

Uiteindelijk draait het om het leren van kinderen

De Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Tilburg (SOVOT) heeft haar ambities vastgesteld. De onderwijsinstellingen van de stichting gaan meer samenwerken en van elkaar leren, met als doel het bieden van innovatief, herkenbaar openbaar onderwijs, verzorgd door sterke en zelfbewuste scholen. De scholen rekenen niet af, maar bieden kansen. Een toekomstbestendige ICT-infrastructuur is daarbij onontbeerlijk.

Sinds enkele jaren is in de gehele VO-sector een ontwikkeling gaande om het onderwijs weer 'in beweging' te krijgen (VO2020, Onderwijs 2032). Dit als reactie op een periode, waarin een focus op resultaten en cijfers vanuit de overheid leidde tot verstarring en formalisering van onderwijs en scholen. Bij SOVOT heeft dat geleid tot een verandering van koers. Het uitgangspunt hierbij is dat men vorm en inhoud wil geven aan eigentijdse en toekomstgerichte didactische concepten waarin leerlingen worden uitgedaagd om hun talenten optimaal in te zetten voor hun eigen toekomst en ten behoeve van de samenleving.

SOVOT (en haar scholen) wil zich de komende jaren laten leren kennen als een relatief kleine, maar innovatieve, wendbare en krachtige speler en partner, die met overtuiging de belangen en de opdracht van het openbaar onderwijs in de Tilburgse regio behartigt. De stichting streeft hierbij drie doelen na: maatschappelijke betrokkenheid en identiteit, ruimte voor talent en maatwerk en differentiatie. Met name bij dat maatwerk voor de leerlingen speelt een toekomstbestendige ICT-omgeving een belangrijk rol. In Balans toog naar Tilburg en sprak over die veranderende ICT-omgeving met bestuurder Niek Bootsma.

We beginnen ons interview met de vraag waarom de transitie naar een toekomstbestendig SOVOT-brede ICT omgeving noodzakelijk is?

Niek Bootsma hoeft daar niet lang over na te denken: "Dat is simpel en heeft met onze ambities te maken. We willen naar één toekomstbestendig brede ICT-omgeving omdat de ICT erg versnipperd was binnen SOVOT. Elke school had zijn eigen oplossingen en ideeën. Dat is niet vreemd als je weet dat de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Tilburg is ontstaan door fusie van Koning Willem II College, het Beatrix College en de vmbo-gl/tl afdeling van het Reeshof College. De stichting geeft openbaar onderwijs aan meer dan 4.500 leerlingen in Tilburg en omgeving. Als stichting hechten we veel belang aan de identiteit en de ontwikkelkracht van onze individuele scholen. Maar we zoeken in die complementariteit ook naar synergie. In 2016 hebben we besloten dat de stichting zich sterker moet profileren en dat een herijking van het strategisch beleid wenselijk was. Dit heeft geleid tot 'het Strategisch Beleidsplan 2016–2020 'Samen verder komen' en tot aanpassing van het bestuursmodel. Het toenmalige bestuursmodel met twee rectoren die tevens het college van bestuur vormen is omgewisseld voor een model met één bovenschoolse bestuurder. We kwamen er ook al snel achter dat we tot

een geheel nieuwe ICT-infrastructuur moesten komen om onderwijs- als bedrijfskundig volgende stappen te kunnen zetten. Het doorlichten en verbeteren van de ICT bleek een randvoorwaarde om samen verder te komen."

Waren jullie er al snel van overtuigd dat het probleem complex was en dat er een externe adviseur nodig zou zijn?

"Je kunt natuurlijk besluiten om het helemaal zelf te gaan doen. Maar na een kort vooronderzoek ontstond al spoedig het inzicht dat er kennis wordt gemist binnen de scholen om zulke complexe projecten aan te sturen. Als je zo'n transitie met je eigen mensen doet ontstaan er ongewenste risico's. De scholen gaan bijvoorbeeld weer gewoon hun eigen dingen doen. Maar het gevaar schuilt er ook in dat je dan op basis van oude kennis nieuwe systemen gaat bouwen."

Wat was de aanleiding om deze vraag aan Rijnconsult Onderwijs te stellen?

"Nou, je gaat op zoek naar een projectleider buiten je organisatie die je kan helpen. Je spreekt met een aantal mensen en vraagt her en der om wat advies. Dit resulteerde in verschillende tips om een keer een gesprek aan te gaan met Rijnconsult Onderwijs. In dat gesprek bleek al heel snel dat er een klik was en dat we elkaar verstonden. We hebben in het voortraject met drie partijen gesproken. En wat bleek? Rijnconsult bleek de enige die de verbinding kan maken tussen wat technologisch en wat er onderwijskundig mogelijk is. Dat is een uitzonderlijke kwaliteit en een uniciteit. De andere partijen waren echt technische bedrijven."

Wat is de specifieke toegevoegde waarde van een projectleider (zoals Thomas)?

"We vinden het heel normaal dat we voor zaken die niet direct met onderwijs te maken specialistische hulp inroepen. ICT lijkt daar een uitzondering op. Maar het is ook gewoon een specialisme. Scholen zijn het zelf gaan doen. Maar of de actuele specialistische kennis die daarvoor nodig in scholen aanwezig is betwijfel ik. We ontwerpen toch ook niet onze eigen leerling-administratiesystemen of timmeren onze eigen meubelen."

Een ICT afdeling binnen een school moet altijd de focus op onderwijs-specifieke en/of locatiegebonden taken houden

Thomas Reterink
projectleider

Waarom krijgt Thomas er nu wel beweging in?

“Thomas creëert vooruitgang omdat hij het vermogen heeft complexe zaken op een eenvoudige manier duidelijk te maken en te verbinden. Hij onderkent goed dat het gaat om de mensen mee te nemen met maar één doel voor ogen: het onderwijs maximaal en proactief ondersteunen op het brede gebied van ICT. Verandering is altijd eng en bedreigend. Door ICT begrijpbaar te maken en te vertalen naar het onderwijs maakt Thomas onze mensen mede-eigenaar. Dat is een kwaliteit die cruciaal is voor het transitieproces.”

Het ‘Vier in Balansmodel’ geeft aan dat ontwikkeling van een organisatie op vier gebieden noodzakelijk is: visie, deskundigheid, leermiddelen en infrastructuur. Met het project wordt vooral aan de infrastructuur gewerkt. Wat zijn de bewegingen in de andere gebieden? Hoe gaan jullie zorgen dat deze op elkaar aansluiten en in balans komen?

“Mijn opdracht vanuit het bestuur is om de scholen te laten nadenken over hun onderwijskundige concepten. De schoolleiding bepaalt het onderwijskundig model. Daar is elke school op zijn eigen wijze en op zijn eigen tempo mee bezig. De verschillende onderwijskundig visies van de

scholen moeten vervolgens worden vertaald naar noodzakelijke competenties, naar wensen en behoeften rondom de inzet van leermiddelen en een gewenste ICT-infrastructuur. Dit alles om de onderwijskundige reizen die de instellingen op dit moment maken en het lonkend perspectief dat daarvoor ontstaat samen te beleven en vorm te geven. Reizen die wij als bestuur graag willen faciliteren.”

Over een jaar is het stof van de huidige ICT-transitie neergedaald. Hoe ziet het onderwijs er bij SOVOT dan uit? Wat is dan mogelijk, dat nu niet mogelijk is?

“Ik weet zeker dat we dan een betrouwbare, bedrijfszekere en toekomstbestendige ICT-infrastructuur hebben waar iedereen altijd onafhankelijk van plaats en tijd bij zijn bestanden en materialen kan komen. Dat is nu zeker niet het geval. Wat ik daarenboven hoop te zien is dat ondersteuning op het gebied van digitale methoden standaard is en dat er proactief wordt meegedacht met vragen die vanuit het onderwijskundige veld komen. ICT moet veel meer weten wat er speelt. Niet alleen op technisch maar ook op onderwijskundig gebied.”